

Professora: Anna Matas Prat

Grup 02

PRIMERA PART: RELACIONS AMB L'EXTERIOR I FACTORS DE COMPETITIVITAT

Lliçó 1ª. La capacitat de finançament exterior i el procés d'obertura de l'economia espanyola

Balança de pagaments i magnituds agregades bàsiques.- Visió de conjunt: el saldo per compte corrent 1964-2000.- La progressiva obertura a l'exterior de l'economia espanyola.- La política comercial exterior.- La liberalització comercial.

La balança per compte corrent

Tipus de canvi nominal i tipus de canvi efectiu real.- Les exportacions i les importacions: estructura i evolució.- El dèficit de la balança comercial.- Estructura de la balança de serveis.- La balança de

a. Els moviments de capital i la presència de capital estranger

Les entrades de capital: inversió directa i inversió en cartera.- La presència del capital espanyol a l'exterior.- El saldo del compte financer.- El nivell de reserves.

El factor tècnic i la incorporació de nova tecnologia.- La posició tecnològica d'Espanya en l'àmbit europeu.- La política de I+D.- Dimensió i concentració de l'empresa espanyola.

La dotació de capital i la productivitat del treball

La inversió a l'empresa espanyola.- El finançament de la inversió i els costos financers.- La productivitat del treball.- Els costos laborals i els CLU.

SEGONA PART: EL SECTOR INDUSTRIAL I EL SECTOR ENERGETIC

a. La indústria espanyola: impacte de la crisi i el procés d'ajust

L'estructura del producte industrial abans de la crisi.- Crisi econòmica i crisi industrial: factors determinants.- Impacte de la crisi sobre l'estructura productiva espanyola.- L'ajust industrial: la

a. Evolució i especialització productiva del sector industrial 1985-1999

La integració a la C.E. i la indústria: una visió de conjunt.- Importància de la indústria a l'economia espanyola: VAB i ocupació.- Canvis en la configuració del sector: consum aparent i estructura productiva.- La empresa pública a la indústria espanyola.

Lliçó 8ª. Capacitat competitiva, capital estranger i política industrial

La balança comercial industrial i la seva evolució.- La indústria espanyola a la UE: capacitat competitiva.- Els avantatges comparatius de la indústria espanyola.- Penetració del capital estranger a la indústria.- Les línies d'una nova política industrial en el marc de la Unió Europea.

a. El sector energètic

La crisi de 1973 i les mesures d'ajust.- Característiques bàsiques del sector energètic a Espanya.- La planificació energètica.- Els canvis en la regulació.- El subsector elèctric.

TERCERA PART: ELS SERVEIS

Lliçó 10ª. Els serveis a Espanya: una visió de conjunt

Introducció i aspectes generals del sector.- Evolució i etapes en el seu creixement.- Factors que impulsen el procés de terciarització.- Composició per branques.

a. Els aspectes econòmics més rellevants

La creació d'ocupació i la productivitat.- La regulació i desregulació.- La internacionalització dels serveis.

Lliçó 12ª. La liberalització i modernització del sistema financer

Estructura institucional del sistema financer espanyol.- La posició financera dels sectors institucionals.- El procés de reforma, liberalització i competència.- La innovació financera.- El sistema financer espanyol en el context de la UEM.- Eficiència i rendibilitat del sistema creditici.

Intermediaris i mercats financers: canvis institucionals

Bancs i caixes d'estalvi.- La banca estrangera.- El procés de concentració.- Estructura del balanç i compte de resultats.- Mercats monetaris i de capitals.

Lliçó 14ª. L'activitat turística

El desenvolupament del turisme a Espanya.- Les característiques de la demanda i els seus factors determinants.- L'oferta d'allotjament turístic.- La política turística.

a. El sistema de transports i comunicacions

La importància del transport en el context de l'activitat econòmica.- La regularització del sector i els nous criteris liberalitzadors.- La política d'inversions en el transport terrestre: la carretera i el ferrocarril.- Impacte de les innovacions tecnològiques en els mitjans de transport i comunicacions.

QUARTA PART: EL SECTOR PRIMARI

Lliçó 16ª. La modernització del sector agrari

Introducció: el marc de l'agricultura tradicional.- La producció final agrària i la seva evolució.- La dotació de factors: reducció i encariment del factor treball.- La creixent importància dels inputs agraris.- L'augment de productivitat i la capitalització del sector.- El factor terra: la dimensió de les explotacions.

Lliçó 17. Les conseqüències de les transformacions del sector agrari

La transformació estructural de l'activitat agrària.- La composició de la producció agrària i els desequilibris oferta-demanda: l'impacte de l'adhesió a la C.E.- La balança comercial agrària. Productivitat, preus i transferències de renda.- L'agricultura a temps parcial.

La política agrària com a política sectorial i com a política de rendes.- La política agrària comunitària i la seva reforma: implicacions per al sector agrari espanyol.

L'avaluació es farà mitjançant un examen final per escrit. De manera opcional, els estudiants pàgines cadascun) que comptaran un 10 per cent de la nota final.

HORARI TUTORIES

Despatx B3-070

Dimarts 15 a 16.30 h.

Dijous 12 a 13.30

BIBLIOGRAFIA BÀSICA

- J.L. García Delgado (dir), *Lecciones de Economía Española*, ed. Civitas, 1999, 4ª edició
- J.L. García Delgado (dir), *España, Economía: Ante el siglo XXI*, Espasa Fórum, 1999

BIBLIOGRAFIA PER LLIÇONS

La capacitat de finançament exterior i el procés d'obertura de l'economia espanyola

a. Els moviments de capital i la presència de capital estranger

Bibliografia bàsica

Alonso, J.A. y Donoso, V., "El sector exterior", a *Lecciones de Economía Española*, 1999.
Alonso, J.A. y Donoso, V., "Sector exterior: apertura económica y líneas de especialización", a *España, Economía: Ante el siglo XXI*, 1999
Alonso, J.A., "El sector exterior" a García Delgado, _____, Espasa Calpe, 1993

Bibliografia recomanada:

Donoso, V. "Globalización y comercio internacional", *Economistas*, nº extraordinari, 1999.
Verdeguer Puig, E. "Cambios recientes en la financiación exterior de la economía española: ¿es beneficioso un superavit por cuenta corriente continuado?", *ICE*, núm. 765., 1997.
Buesa, M. y Molero, J. "El capital extranjero", *Lecciones de Economía Española*

Canvi tècnic i dimensió de l'empresa espanyola La dotació de capital i la productivitat del treball

Bibliografía básica

Molero, J. y Buesa, M. "Innovación y cambio tecnológico", *Lecciones de Economía Española*, 1999.
Martín, C. "La situación tecnológica: cambio técnico y política tecnológica", *Ante el siglo XXI*, Espasa Fórum, 1999
Costa, M.T., "El factor empresarial", a *Lecciones de Economía Española*, 1999.
Fariñas, J.C. "La empresa española: características generales y comportamiento", a *Ante el siglo XXI*, Espasa Fórum, 1999

Bibliografía recomanada:

Martín, C. "La posición tecnológica de la economía española en Europa. Una evaluación global", *Ante el siglo XXI*, Espasa Fórum, 1999
Costa, M. "Estrategias empresariales: localización, internacionalización y globalización de la España, *Economía: Ante el siglo XXI*, 1999
Martín, C. "Productividad y factores determinantes" y "Costes, precios y competitividad", *en la nueva Europa*, Alianza Economía, 1997, pàgs: 31-48 y 79-98.
Gonzalez Calbet, L. I C. De Miguel (1999), "Los costes laborales en España. Un análisis Cuadernos de Información Económica

La indústria espanyola: impacte de la crisi i el procés d'ajust Evolució i especialització productiva del sector industrial: 1985-1999

Myro, R. i Gandoy, R. "Sector industrial", a J.L.García Delgado, *Ante el siglo XXI*, 1999.
Buesa, M i Molero, J. "La industria: reorganización y competitividad", a J. L. García Delgado, *Economía: ante el siglo XXI*, 1999.

Bibliografía recomanada

Segura, J, et al, "Una visión de conjunto de la industria española en la crisis" a *La industria española en la crisis 1978/1984*, Alianza, Madrid, 1989, pp 389-414
Myro, R., "La industria española ante la competencia global", *Economía Industrial* 11-18, 1999.
Comín, F., "Luces y sombras en la historia de la empresa pública en España", *Revista de Historia Económica*, núm.329, pàgs: 109-124, 1999.

Lliçó 8. Capacitat competitiva, capital estranger i política industrial

Bibliografía básica

Buesa, M. i Molero, J., "La internacionalización de la industria y la inversión directa exterior" *Economía industrial de España. Organización, tecnología e internacionalización*, Cap. 4, Madrid, Cívitas, 1998.
Buesa, M. i Molero, J., "La política industrial", *Economía industrial de España. Organización, tecnología e internacionalización*, Cap. 6, Madrid, Cívitas, 1998.
Alonso, J.A. y Donoso, V., "El sector exterior", apartat 6, pàgs: 413-420, a *Ante el siglo XXI*, Espasa Fórum, 1999.
Martín, C., "La integración de España en la Unión Europea", apartat 3, pàgs: 440-451, a *Lecciones de Economía Española*, 1999.

Bibliografía recomanada

Martín y Velázquez "Una estimación de la presencia de capital extranjero en la economía española

Gradolph, J.E., "El comercio exterior industrial durante el año 1999",
núm.329, pàgs: 149-157, 1999.

Lliçó 9. El sector energètic

Bibliografia bàsica

García Alonso, J.M. i Iranzo, J.E. "Sector energético: hacia una nueva ordenación", a García Delgado, J.L. *España, Economía: ante el siglo XXI*, 1999.

Jiménez, J.C. "Sector energético", a García Delgado, J.L. *Lecciones de Economía Española*, 1999.

Bibliografia recomanada

Iranzo, J.E. i Izquierdo, G. "Análisis estructural del sector energético en España", *Revista del Instituto de Estudios Económicos*, 1997, 1&2, 309-342.

Marín, P.L., "Liberalización y competencia en el sector eléctrico", *Economistas*, 80, 1999

Lliçó 10^a. Els serveis a Espanya: una visió de conjunt

^a. Els aspectes econòmics més rellevants

Bibliografia bàsica

Martínez Serrano, J.A. "El sector servicios" *Lecciones de economía Española*, 1999

Cuadrado Roura, J.R., "El sector servicios: una visión de conjunto",
siglo XXI, 1999.

Bibliografia recomanada

Núñez, S. i M.Pérez, "La rama de servicios en España: un análisis comparado",

Cuadrado Roura, J.R., *El sector servicios y el empleo en España. Evolución reciente y perspectivas de futuro*, Fundación BBV, 1999. Parte I, apartado 2: "Un marco de referencia: evolución del empleo en los servicios en los países de la OCDE", 75-118;

Martínez Serrano, J.A. i A. Picazo, "La productividad en los servicios", *Información Comercial Española*, núm 787, pàgs: 127-139, 2000.

^a. La liberalització i modernització del sistema financer Intermediaris i mercats financers: canvis institucionals

Bibliografia bàsica

Cals, J. i Garrido, A., "Sistema y mercados financieros", *Lecciones de economía Española*, 1999

Ontiveros, E. i F.J. Valero, "Sistema financiero: cambios estructurales e institucionales",
, 1999.

Bibliografia recomanada

Cals, J. "La competencia entre bancos y cajas en España: una perspectiva de los años noventa",
Cuadernos de Información Económica, núm.154, pàgs: 69-76, 2000.

Pampillón, F. "Consideraciones sobre la estructura financiera: una aproximación al sistema

^a. L'activitat turística

Lliçó 15^a. El sistema de transports i comunicacions

Bibliografia recomanada

Pedreño, A. y V.M. Monfort, *Introducción a la economía del turismo en España*, Civitas, 1996.

Marín, P. "El transporte aéreo en España", *Papeles de Economía Española*

Campos, J. y P. Cantos, "Los cambios en la política ferroviaria en España",

Quirós R., "Liberalización, entrada y competencia en el mercado de las telecomunicaciones",
Cuadernos de Información Económica, núm. 157, pàgs: 87-96, 2000.

La modernització del sector agrari

Les conseqüències de les transformacions del sector agrari

García Delgado, J.L. i García Grande, M.J., "La agricultura: una profunda transformación
España, Economía: ante el siglo XXI, 1999.

Colino, J. i Noguera, P. "La difícil convergencia de las agriculturas europeas",
ante el siglo XXI, 1999.

Colino, J. "Sector agrario", *Lecciones de Economía Española*, 1999.

Bibliografia recomanada

Sumpsi, J. M^a, "La agricultura española actual. El marco de referencia",
, 60-61, 1994, pp. 2-14.

Genovés, J.C. "Modernización de la agricultura", *Papeles de Economía Española*, 60/61, 1994, pp.
174-182.

Llicó 18. La política agrària

Bibliografia bàsica

Sumpsi Viñas, J.M. "El sector agrario español ante los nuevos retos de la Unión Económica y
España frente a la Unión Económica y Monetaria

Bibliografia recomanada

San Juan, C. "La política agraria común y sus efectos en la convergencia real de España en la
, 63, 1995, pp. 286-305.